

شماره: ۲۸۰۸/ص/۹۷
 تاریخ: ۱۳۹۷/۰۵/۰۶
 پیوسته:

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری
 معاونت علمی و فناوری

صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور

رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی کرمانشاه

با سلام و احترام

به پیوست گزارش عملکرد سال ۱۳۹۶ صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور (INSF) که نتیجه یک همکاری جمعی است، حمایت های مؤثر ریاست محترم هیأت امناء، اعضای محترم کمیته تخصصی، اعضای محترم کارگروه های تخصصی، داوران، ناظران، پژوهشگران، مدیران مراکز علمی، فناوران، مخترعان محترم و تلاش های همکارانم در صندوق، تقدیم محضر مبارک می گردد.

دریافت رهنمودهای حضرتعالی برای صندوق مغتنم است.

نصرت این غم غام
 رئیس صندوق

رئیس لئال
 معاونت علمی و فناوری

ورود به دفتر دانشگاه علوم پزشکی
 شماره: ۳۸۵۶۶
 تاریخ: ۱۳۹۷/۰۵/۰۶

ریاست جمهوری
معاونت علمی و فناوری

صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور

INSF

گزارش دستاوردهای صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور در سال ۱۳۹۶

فهرست

۴.....	پیشگفتار
۵.....	مقدمه
۶.....	گستره چتر حمایتی صندوق
۹.....	فصل اول: کمک و حمایت از پژوهش، فناوری و نوآوری
۱۰.....	کرسی های پژوهشی
۱۱.....	گرنه های پژوهشی
۱۳.....	رساله های دکتری و طرح های پسا دکتری
۱۴.....	تعداد نشستهای صندوق و تعداد تفاهم نامه ها با مراکز علمی کل کشور
۱۶.....	ثبت اختراعات بین المللی
۱۷.....	درصد رشد حمایتهای دریافتی مراکز علمی سراسر کشور
۱۸.....	حمایت از همایشها و رخدادهای علمی
۱۹.....	نقش صندوق در تولید علم و فناوری
۲۰.....	دیپلماسی علمی و همکاری های بین المللی
۲۵.....	فصل دوم: کمک به تقویت و توسعه زیر ساختهای علم، فناوری و نوآوری در کشور
۲۷.....	فصل سوم: کمک به تحقیقات تحول آفرین

مقدمه

از اهداف ملی هر کشور می‌تواند رسیدن به، پیشتازی در علم و فناوری باشد که با اولویت سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه محقق می‌شود. امریکا در دهه‌های گذشته که ادامه دارد با سرمایه‌گذاری عظیمی در این بخش و با در نظر گرفتن آن به عنوان اولویت اصلی کشور، به پیشتازی در علم و فناوری رسید و این پیشتازی او را به ابرقدرت جهان تبدیل کرد. به تقلید از امریکا کشورهای اروپای غربی و زاین با تأمین بودجه کافی برای تحقیق و توسعه از قدرت نسبی برخوردار شدند و برای ده‌ها سال، جهان سه قطبی را در علم و فناوری تشکیل دادند.

شاید بتوان ده سال گذشته را به‌عنوان «بیداری علمی» در آسیا نام گذاشت که پرچم‌دار آن، کشورهای چین و کره جنوبی هستند. در این میان، چین تلاش می‌کند به یک ابر قدرت علمی تبدیل شود و کره جنوبی خود را رقیب بسیاری از کشورهای اروپایی کرده است. امروزه شاهد فعالیت کشورهای جنوب- جنوب شرقی و شرق آسیا نیز هستیم. رشد سرمایه‌گذاری چین در تحقیق و توسعه، معادل یک‌سوم رشد جهانی بودجه تحقیق و توسعه و معادل مجموع رشد سرمایه‌گذاری امریکا و کشورهای اتحادیه اروپاست.

رشد سرمایه‌گذاری شرکت‌های داخلی و خارجی در کشورها و توجه دولت‌ها، بودجه تحقیق و توسعه را در جهان، از ۷۱۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۳ به ۱۶۷۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ رسانید.

در برنامه سوم توسعه ملی کشور، میزان بودجه تحقیقات، معادل ۱/۵ درصد از تولید ناخالص ملی GDP (یک درصد سهم دولت و نیم درصد، سهم بخش‌های غیر دولتی) تعیین و حدود ۰/۷۱ درصد آن محقق شد. در برنامه‌های بعدی توسعه، علی‌رغم افزایش سهم بودجه تحقیقات از GDP، این رقم به ۰/۵ درصد نیز نرسیده است.

تحقیق و توسعه، مهمترین پیش‌ران «نوآوری» است. این نوآوری در قالب تولید کالا، خدمات و فرآیندها می‌تواند منجر به افزایش رفاه اجتماعی، ارتقای استانداردهای زندگی، تقویت رقابت‌پذیری ملی و به‌وجود آمدن دانش، فناوری، کارآفرینی و اشتغال جدید شود.

اهداف سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، با رصد پیوسته کارشناسی در ابعاد علم و فناوری در خصوص ورودی‌ها، خروجی‌ها، اثربخشی و دریافت دیدگاه‌های مردم به‌طور کامل شفاف می‌شود. لازمه موفقیت صندوق در انجام مأموریت‌های خود، کادرسازی، فرهنگ‌سازی، مدیریت سیستمی، مدیریت پویا و خلاق و به تبع آن توسعه سرمایه‌های انسانی- اجتماعی، فکری و فیزیکی بوده است.

تراز مالی سرمایه‌های معنوی (نوآوری) در جهان حدود ۲۱ هزار میلیارد دلار است و کشوری که بیشترین مالکیت فکری را در جهان دارد، توانسته است ۴۰ میلیون شغل ایجاد و ۳۴ درصد GDP کشورش را تأمین کند.

اصلاح ساختار سازمانی، تهیه و تدوین نظام نظارت ارزیابی، نظام آموزشی، اصلاح و ایجاد جامعیت در سامانه‌ها، اتمام و اجرایی کردن برنامه‌های راهبردی در راستای هدفمندی فعالیت‌ها و افزایش بهره‌وری است. داشتن نگاه جامع و کلان، دیدن افق‌های دور و باور به ظرفیت‌های پنهان سازمانی، زمینه عملکرد وسیع‌تر و منعطف‌تری برای صندوق، به‌وجود می‌آورد؛ و نکته اساسی این‌که هر سازمانی، برای تعالی و توسعه خود باید پایگاه و جایگاه مردمی پیدا کند و این امر مستلزم ملموس شدن خدمات سازمان برای جامعه است.

ارزیابی اثربخشی کار صندوق در حوزه علم، فناوری و نوآوری و پیمایش آن در جامعه می‌تواند بیانگر عملکرد ما، نقطه قوتها و ضعفها و کاستی‌های ما بوده و راه را برای افزایش توانمندی‌ها و کاستن از ضعفها و کمبودها به ما نشان می‌دهد.

فصل ۱

محور: کمک و حمایت از پژوهش، فناوری و نوآوری

هدف از تأسیس صندوق، شکوفایی امور تحقیقاتی در راستای تولید علم، فناوری، تجاری‌سازی و بهره‌مند شدن مردم از نتایج آن‌ها، از طریق ارائه کمک‌ها و خدمات حمایتی و مادی و معنوی به پژوهشگران و فناوران حوزوی و دانشگاهی ایرانی اعم از حقیقی و حقوقی می‌باشد.

ماموریت آن در راستای حمایت متوازن از تحقیقات و پژوهشهای نخبگان و فرهیختگان و همچنین کمک به تولید دانش و فناوری های نوآور و بعضا راهبردی با اتکا به مبانی معرفتی و سرمایه های علمی تعریف شده است. در این راستا محورهای سه گانه کاری صندوق در یک چشم انداز کلی معرفی شده است که مخاطبین آن کل جامعه ایرانی می باشد.

محورهای سه گانه کاری صندوق

کمک و حمایت از پژوهش، فناوری و نوآوری

۱

کمک به تئویت و توسعه زیرساختهای علم، فناوری و نوآوری در کشور

۲

کمک به تحقیقات تحول آفرین

۳

خروجی این پروژه ها در هر محور سه گانه عبارتند از:

۱-۱ طرح‌های پژوهشی و دستاوردها

شیوه داوری پروژه‌های تحقیقاتی از زمان تاسیس بنیاد؛ راه اصلاح و بهبود را طی کرده به نحوی که چارچوب داوری پروژه‌های تحقیقاتی در بنیاد به نوعی همان اصول داوری شورای جهانی پژوهش در نشست سال ۲۰۱۸ است.

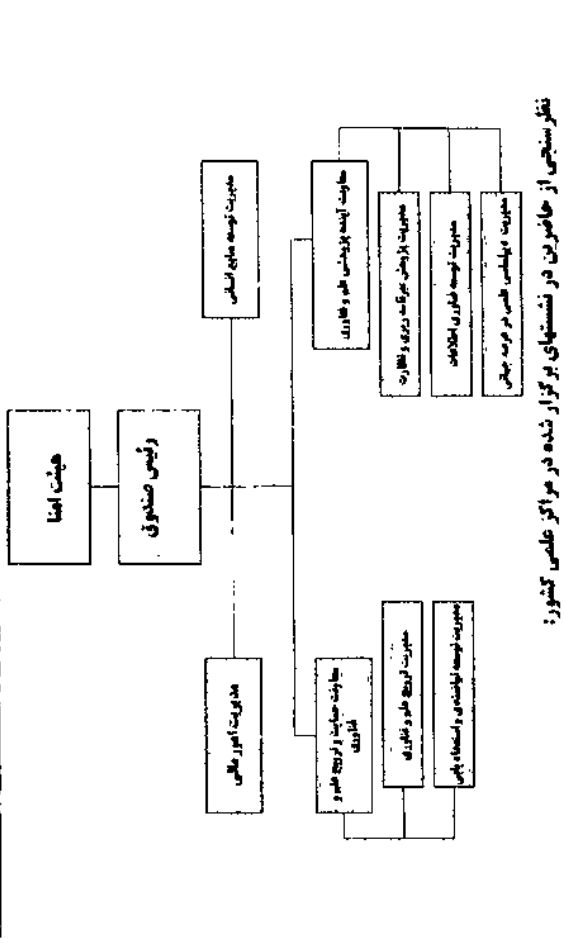
جدول ۱-۱: طرحهای پژوهشی و دستاوردهای آن

ردیف	عنوان	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	درصد رشد
۱	تعداد پروژه‌های تحقیقاتی دریافتی	۳۴۳۱	۵۱۵۲	٪۵۰
۲	تعداد پروژه‌های تحقیقاتی مصوب	۱۲۱۱	۱۴۷۹	٪۲۲
۳	تعداد پروژه‌های تحقیقاتی خاتمه‌یافته	۳۲۶	۵۱۸	٪۵۹
۴	مقاله‌های تعهدشده‌ی ISI	۱۸۷۳	۱۹۵۸	٪۴
۵	مقاله‌های چاپ‌شده‌ی ISI	۶۳۲	۱۲۰۶	٪۹۱
۶	مقاله‌های تعهدشده‌ی علمی-پژوهشی	۸۷	۲۴۷	٪۱۸۴
۷	مقاله‌های چاپ‌شده‌ی علمی-پژوهشی	۵۸	۱۰۱	٪۷۴
۸	ثبت اختراعات انجام‌شده (تعهد طرح پژوهشی)	۱۳	۱۵	٪۱۵
۹	ثبت اختراعات تعهدشده (تعهد طرح پژوهشی)	۲۰	۳۳	٪۶۵
۱۰	ساخت نمونه محصولات تعهدشده	۷۸	۹۲	٪۱۸
۱۱	نمونه محصولات ساخته‌شده	۳۶	۳۴	٪-۶
۱۲	عناوین کتابهای تالیفی	۳۵	۴۳	٪۲۳
۱۳	تعداد عناوین کتاب‌های چاپ‌شده	۱۵	۱۹	٪۲۷
۱۴	دانش فنی تعهدشده	۶۳	۶۹	٪۹
۱۵	دانش فنی تولیدشده	۴۲	۴۱	٪-۲

ارکان صندوق
 رئیس صندوق
 هیات هیات امنا
 کمیته تخصصی

ماده ۲ اساسنامه
 هدف از تأسیس صندوق، شکوفایی امور تحقیقاتی در راستای تولید علم، فناوری و تجاری‌سازی و بهره‌مند شدن مردم از نتایج آن‌ها، از طریق ارائه کمک‌ها و خدمات حمایتی و مادی و معنوی به پژوهشگران و فناوران جزوئی و دانشگاهی ایرانی است. این امر از حقیقی و حقوقی می‌باشد.

استاننامه صندوق در سال ۱۳۸۲ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید

نظر سنجی از حاضرین در نشستهای برگزار شده در مراکز علمی کشور:

ردیف	عنوان	تعداد	نشانهای برگزار شده
۱	انترگراری	۹۸۷۸	۱۱۸
۲	تأثیر ایگو	۸۷۶۸	۱۵۲
۳	میزان تأثیر گذاری بنیاد در توسعه علمی کشور	۸۶۵۸	۱۳۲
۴	میزان شناخت پژوهشگران از بنیاد قبل از بنیاد	۷۵۴۸	۰
۵	پسگیری اخبار بنیاد از طریق پرتال بنیاد	۸۳۴۸	۰
۶	معرفی پرتال بنیاد به دوستان خود	۸۲۳۸	۰
۷	میزان آشنایی صرف رمان جهت همکاری با بنیاد	۷۱۲۸	۰

سینجس اثر گذاری فعالیت‌های صندوق در حوزه های علم، فناوری و پیمایش آن در جامعه

ماموریت
 حمایت متوازن از تحقیقات و کمک به تولید دانش و فناوری‌های راهبردی در جهت تحقق جهان پایدار با اتکا به منابع معرفتی و سرمایه های علمی کشور.

- صندوق دارای ۱۵ کارگروه پژوهشی به شرح زیر می‌باشد:**
۱. کارگروه فنی و مهندسی
 ۲. کارگروه کشاورزی، منابع طبیعی و شیلات
 ۳. کارگروه علوم پزشکی و دامپزشکی
 ۴. کارگروه علوم پایه
 ۵. کارگروه میان گروهی
 ۶. کارگروه هنر و معماری
 ۷. کارگروه علوم انسانی، اجتماعی و مطالعات علم
 ۸. کارگروه مدیریت و علوم اقتصادی
 ۹. کارگروه تغییرات اقلیم و گرمایش جهانی
 ۱۰. کارگروه سلامت و محیط زیست
 ۱۱. کارگروه معارف و علوم اسلامی
 ۱۲. کارگروه هوا فضا
 ۱۳. کارگروه فرارشته ای علوم انسانی
 ۱۴. کارگروه ثبت بین المللی اختراع
 ۱۵. کارگروه کرسی و گزینت های پژوهشی

- خروجی پروژه های صندوق عبارتند از:**
۱. تولید علم
 ۲. تولید دانش فنی
 ۳. ساخت نمونه محصول
 ۴. کشف گونه های جدید جانوری و گیاهی
 ۵. ارائه نظریه یا مدل مفهومی
 ۶. تولید نرم افزار
 ۷. تألیف کتب و چاپ مقالات
 ۸. ثبت اختراع
 ۹. ...
 ۱۰. ...

چشم انداز
 صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران در افق ۱۴۰۴ نهادی است. تمامی محور و پشرو در کمک به تحقق پیشگامی ایران اسلامی در تولید علم و فناوری.

- محور های سه گانه کاری صندوق**
- ❖ کمک به تقویت و توسعه زیر ساخت‌های علم، فناوری و نوآوری در کشور
 - ❖ کمک و حمایت از پژوهشگران، فناوران و نوآوران
 - ❖ کمک به تحقیقات تحول آفرین

- زیوساخت‌های اجرایی**
۱. صندوق دارا، ۳۸ نفر کارشناس و کارمند و ۵۸ پست مصوب سازمانی میباشد.
 ۲. فضای فیزیکی صندوق برابر با ۱۷۷۹ مترمربع میباشد.
 ۳. کلیه فرم های مورد نیاز صندوق (۳۸ عدد) و فرآیندهای صندوق (۱۲ عدد) تدوین، تنظیم و مکانیزه شده است.
 ۴. صندوق دارای ۳۷ سامانه تخصصی و کاربر محور میباشد.
 ۵. بانک اطلاعاتی پژوهشگران داخلی و خارجی صندوق دارای مشخصات بیش از ۳۴ هزار نفر از اساتید برجسته کشوری میباشد.

- نقش صندوق در تولید علم**
- ❖ میزان بودجه صندوق نسبت به کل بودجه تحقیقاتی کشور ۰.۰۲۷٪ می باشد.
 - ❖ به استناد پایگاه داده WOS، صندوق با حمایت ۲۸ درصدی از مقالات ایرانی، بالاترین حامی پژوهش در کشور می باشد.
 - ❖ بیش از ۳۴۶ مرکز علمی تا سال ۱۳۹۶ تحت پوشش حمایتی صندوق قرار گرفته‌اند.

۲-۱ کرسی های اعطا شده

کرسی های صندوق از سال ۱۳۸۶ لغایت ۱۳۹۲، ۴ ساله و مبلغ حمایت آن ۱۲۰ میلیون تومان بوده است. در سال ۱۳۹۲، مدت زمان آن به ۳ سال و مبلغ حمایتی آن به ۱۰۰ میلیون تومان تقلیل پیدا کرد.

از سال ۱۳۹۳ و در حال حاضر کرسی های صندوق ۱۰ ساله و مبلغ حمایتی آن ۵۰ الی ۶۰ میلیون تومان می باشد و هر صاحب کرسی می تواند هر ساله دو دانشجوی دکتری و دو پژوهشگر پسادکتری نیز جهت تشکیل و تکمیل گروه علمی در کنار خود داشته باشد.

جدول ۲-۱ کرسی های اعطا شده

ردیف	کرسی های اعطاشده از سال ۱۳۸۶ لغایت ۱۳۹۶
۱	تعداد کل مصوبات کرسی پژوهشی
۲	تعداد مقاله های ISI
۳	کتاب های تالیفی
۴	پروژه های تحقیقاتی اجرا شده
۵	کمک به تربیت دانشجو
۶	مقاله های کنفرانس
۷	محصولات
۸	برگزاری همایش ها
۹	تجهیزات آزمایشگاهی
۱۰	مقاله های علمی - پژوهشی
۱۱	دانش فنی
۱۲	دریافت جایزه
۱۳	ثبت اختراع

۳-۱ گزینت‌های اعطاشده از سال ۱۳۸۶ لغایت ۱۳۹۶

جدول ۳-۱ گزینت‌های اعطاشده طی ۱۰ سال اخیر

ردیف	تعداد گزینت‌های اعطاشده
۱	تعداد خاتمه یافته گزینت پژوهشی ۵۲
۲	تعداد مقاله های ISI ۲۰۸
۳	تعداد مقاله های علمی پژوهشی ۲۴
۴	ثبت اختراعات ۱
۵	چاپ کتاب ها ۵
۶	تربیت دانشجو ۱۶
۷	تعداد کل مصوبات گزینت پژوهشی ۱۱۰

۴-۱ سینرزی گزینت (گزینت هم‌افزایی)

جدول ۴-۱ گزینت افزایی

ردیف	سال	تعداد مصوب	موضوع
۱	۱۳۹۶	۱	شبیه‌سازی ریاضی، بیومکانیکی و مهندسی سلول‌های شنوایی گوش داخلی

۵-۱ گزنت آغاز

صندوق، در راستای حمایت بیشتر از ارتقای کیفیت علمی در مراکز علمی کشور و جذب و نگه‌داشت فارغ‌التحصیلان ایرانی مقطع دکتری، تدبیری اندیشیده است تا افرادی که از یکی از صد دانشگاه معتبر دنیا فارغ‌التحصیل شده و در یکی از مراکز علمی کشور آغاز به کار کرده باشند و پروژه‌های تحقیقاتی پیشنهادی و ارائه شده آن‌ها، منطبق با اولویت‌های تحقیقاتی کشور باشد، از گزنت آغاز صندوق تا سقف یک میلیارد ریال استفاده کنند.

جدول ۵-۱: موارد تعلق گزنت آغاز

ردیف	عنوان	سال ۱۳۹۶
۱	درخواست‌ها و نامزدهای دریافت گزنت	۴۳
۲	گزنت‌های مصوب	۷
۳	مقالات چاپ‌شده ISI	با توجه به آغاز این حمایت در سال ۹۶ این پارامتر موجود نمی باشد
۴	مقالات چاپ‌شده علمی پژوهشی	با توجه به آغاز این حمایت در سال ۹۶ این پارامتر موجود نمی باشد
۵	مقالات ISI تعهدشده	۱۷
۶	ثبت اختراعات تعهد شده	۲
۷	مقاله های علمی پژوهشی تعهد شده	۱۵
۸	نمونه محصول تعهد شده	۶
۹	تولید نرم افزار تعهد شده	۱
۱۰	دانش فنی تعهد شده	۳
۱۱	ارائه مدل مفهومی	۱

۶-۱ روند اجرای طرح‌های پژوهشی صندوق

جدول ۶-۱ تعداد کل طرحها تا سال ۱۳۹۶

تعداد طرح ها			سال	ردیف
خاتمه یافته	مصوب	دریافتی		
۳۲۶	۱۲۱۱	۳۴۱	۱۳۹۵	۱
۵۱۸	۱۴۷۹	۵۱۵۲	۱۳۹۶	۲

۶-۱-۱ ارسال‌های دکتری

جدول ۷-۱ تعداد رساله های دکتری تا سال ۱۳۹۶

تعداد طرح‌های مصوب	تعداد طرح‌های دریافتی	سال
۱۵۷	۷۱۱	۱۳۹۵
۲۶۵	۱۲۵۳	۱۳۹۶

۶-۱-۲ طرح‌های پسادکتری

جدول ۸-۱ تعداد طرحهای پسادکتری تا سال ۱۳۹۶

مجموع تعهدات تفاهم‌نامه‌ای	مجموع طرح های مصوب	مجموع طرح های دریافتی	سال
۲۵۰	۳۰۴	۳۸۴	۱۳۹۵
۶۸	۲۱۸	۵۱۵	۱۳۹۶

۷-۱ تعداد نشست های صندوق در سرتاسر کشور به همراه کلیه تفاهم نامه های منعقد شده

جدول ۹-۱ تعداد نشستهای حاصل شده در یک دوره پنج ساله

تعداد نشست های صندوق در کل کشور به همراه تفاهم نامه های منعقد شده					ردیف	
۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	تاکنون	عنوان	
		۱۴۶			تعداد نشست ها تا کنون	۱
		۱۸۸۲۰			اعضای هیات علمی و دانشجویان دکتری حاضر در نشستها	۲
۱۷	۴۰	۳۱	۲۱	۱۰۹	تعداد کل تفاهم نامه های منعقدشده	۳
۷۰	۱۱۰	۳۵۶	۲۱۳	۷۴۹	تعداد طرح های پژوهشی اعطا شده در قالب تفاهم نامه	۴
۲۹۵	۴۹۵	۲۵۰	۷۴	۱۱۱۴	تعداد پسادکتری اعطا شده در قالب تفاهم نامه	۵
۲۱۵	۵	۰	۲۰	۲۴۰	تعداد رساله دکتری اعطا شده در قالب تفاهم نامه	۶
۰	۰	۰	۱۰	۱۰	تعداد ثبت اختراع بین المللی در قالب تفاهم نامه	۷

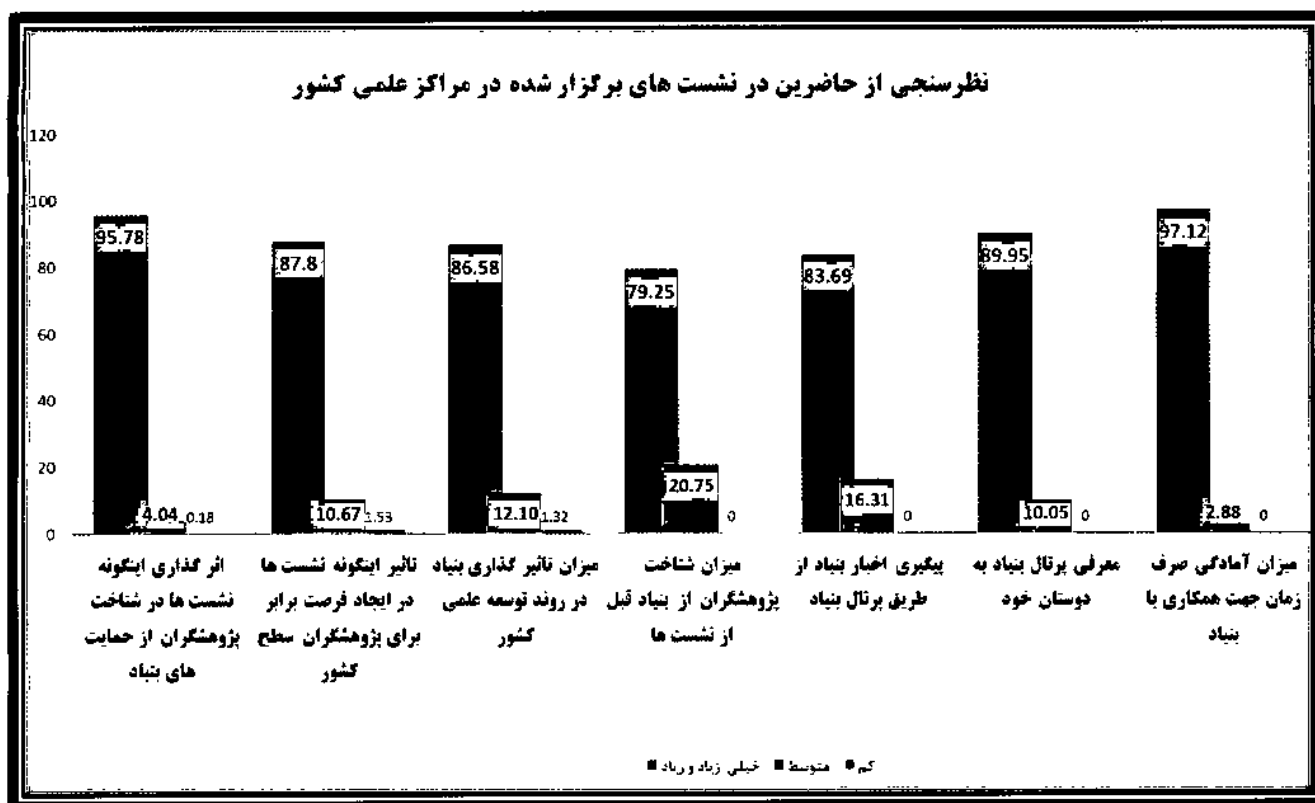
شایان ذکر است که صندوق تفاهم نامه هایی را نیز با سازمانهایی نظیر:

- وزارت صنعت و معدن
- جمعیت هلال احمر
- ستاد توسعه فناوری
- صنایع دانش بنیان هوایی
- صنایع هوانوردی
- انستیتو پاستور ایران
- پژوهشگاه علوم غدد

منعقد و ساماندهی کرده است و هر کدام در طیف وسیعی از محورهای منحصر بفرد می باشد که آمار آن در جدول فوق احراز نشده است.

صندوق پیوسته درصدد حمایت متوازن از پژوهشگران، فناوران، نوآوران و مخترعان صاحب صلاحیت در سراسر کشور است. ایجاد توازن در حمایت‌ها، زمینه استفاده بیشتر از همه ظرفیت‌ها را فراهم می‌کند؛ همچنین نوعی عدالت علمی را نیز به دنبال دارد. به استناد آمار، اطلاع‌رسانی، به‌ویژه حضور در مراکز علمی استان‌ها، به تحقق سیاست متوازن حمایتی کمک بزرگی کرده است.

جدول ۱-۱ نتایج حاصل از نظرسنجی‌های انجام شده در نشست‌های مراکز علمی کشور

۸-۱ ثبت اختراعات بین‌المللی

جدول ۱۱-۱ ثبت اختراع های ناشی از تعهدات طرحهای پژوهشی

سال	تعداد دریافتی	تعداد مصوب	طرح های در حال بررسی
۱۳۹۶	۱۴۴	۵۱	۲۵
۱۳۹۵	۱۸۲	۴۷	۰
۱۳۹۲-۱۳۹۶	۶۴۰	۲۵۹	۲۰
ثبت اختراع ناشی از تعهدات طرح های پژوهشی	تعهد شده	انجام شده	
	۳۳	۱۳	
اختراعات تجاری سازی شده: ۲۸٪			

۱-۸-۱ درخواست های ثبت اختراع در خارج از کشور از تاریخ ۱۳۸۶ لغایت ۱۳۹۶

جدول ۱۲-۱ ثبت اختراع های خارج کشور

ورودی	مصوب	رد شده	مرحله داوری	فاقد اولویت / مسکوت	رد شده توسط وکیل	فایل شده	پتنت شده	اختراعات حاصل پروژه
۱۰۷۸	۳۶۱	۵۹۵	۲۰	۱۰۲	۲۳	۲۶۳	۷۵	۲۲۳

گفتنی است با توجه به گسترش فعالیت های کارگروه ثبت اختراع صندوق و افزایش کارگزاری های آن، در سال ۱۳۹۶، کلیه طرح های ارسالی به «USPTO» بدون اصلاحات و در مرحله اول دارای حق ثبت اختراع شده اند. بر اساس گزارش استخراج شده در سال ۱۳۹۵، از بین پتنت های ایرانی ثبت شده در USPTO حدود ۲۴/۸ درصد آن توسط INSF حمایت شده است. حدود ۳۱/۳ درصد از کل پتنت ها حداقل یک استناد دریافت کرده اند که سهم پتنت های حمایت شده توسط INSF حدود ۳۹/۵ درصد و سهم سایر پتنت ها ۲۸/۷ درصد است.

شایان ذکر است بر اساس گزارش واحد آمار و اطلاعات صندوق در سال ۹۲، ۶۹٪ طرح های مصوب مربوط به استان تهران و ۳۱٪ مربوط به سایر استان ها بوده است در حالیکه در سال ۹۶، ۵۶٪ طرح های مصوب مربوط به استان تهران و ۴۴٪ مربوط به سایر استان ها می باشد.

جدول ۱-۱۳ طرح های مصوب استان تهران و سایر شهرستان ها در یک نگاه کلی

ردیف	استان	درصد رشد سال ۹۲ نسبت به سال ۹۶	ردیف	استان	درصد رشد سال ۹۲ نسبت به سال ۹۶
۱	آذربایجان شرقی	۳۸۵٪	۱۷	فارس	۲۸۳٪
۲	آذربایجان غربی	۱۴۰٪	۱۸	قزوین	۶۷٪
۳	اردبیل	۸۰۰٪	۱۹	قم	۱۶۰۰٪
۴	اصفهان	۱۴۲٪	۲۰	کردستان	۱۵۰۰٪
۵	البرز		۲۱	کرمان	۱۳۳۳٪
۶	ایلام	۱۰۰٪	۲۲	کرمانشاه	۲۰۰٪
۷	بوشهر	۸۰۰٪	۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۱۰۰٪
۸	تهران	۷۸٪	۲۴	گلستان	۱۰۰٪
۹	چهارمحال بختیاری	۳۰۰٪	۲۵	گیلان	۵۸٪
۱۰	خراسان جنوبی	۳۰۰٪	۲۶	لرستان	۳۵۰٪
۱۱	خراسان رضوی	۱۴۰٪	۲۷	مازندران	۲۱۷٪
۱۲	خراسان شمالی	۳۰۰٪	۲۸	مرکزی	۴۰۰٪
۱۳	خوزستان	۳۸٪	۲۹	هرمزگان	۶۰۰٪
۱۴	زنجان	۱۱۷٪	۳۰	همدان	۴۴٪
۱۵	سمنان	۲۳۳٪	۳۱	یزد	۱۴۴٪
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۵۰٪			

۹-۱ حمایت از همایش‌ها و رخدادهای علمی

جدول ۱-۱۴ حمایتها و رخدادهای علمی

ردیف	عنوان	سال ۹۵	سال ۹۶
۱	درخواست‌های دریافتی	۲۳۹	۱۷۰
۲	درخواست‌های مصوب	۶۳	۵۲
۳	تعداد کارگاه‌های برگزار شده	۱۷۳	۱۷۴
	تعداد افراد حاضر در کارگاه	۷۰۵۴	۷۱۹۴
	(از ۳۰ رخداد خاتمه یافته)		
۴	تعداد نمایشگاه‌های برگزار شده	۳۳	۳۶
۵	حمایت از محققان و فناوران ایرانی خارج از کشور در قالب برگزاری کارگاه‌های آموزشی	۱۱	۳۳
۶	تعداد بیانیه‌های منتشر شده در همایش‌ها	۳۰	۲۰
۷	اعتبار مصوب تخصیص یافته (میلیون ریال)	۶۸۶۰	۷۳۹۷

صندوق علاوه بر حمایت از رخدادهای مهم و هدفمند علمی، بر اساس ضرورت‌ها و نیازهای خود، اقدام به برگزاری همایش‌ها، کارگاه‌ها و گردهمایی‌های علمی نیز می‌کند که از آن جمله می‌توان به برگزاری سومین دوره همایش مدیریت استعدادها در هزاره سوم، همایش نقش اختراعات ثبت شده در رشد اقتصادی کشورها، کارگاه آموزشی افزایش ظرفیت و سرعت برای رصد، جذب، انطباق و تجاری‌سازی فناوری از طریق ساختار Hub & Spoke با همکاری «سازمان جهانی مالکیت فکری» اشاره کرد.

۱- انتشار بیانیه و ترویج نتایج در همایش‌ها و رخدادهای علمی جزء یکی از تعهدات الزامی صندوق است که از سال ۱۳۹۵ آغاز شده است.

۱-۱۰ نقش صندوق در تولید علم

جدول ۱-۱۵ نقش صندوق در تولید علم

نقش صندوق در تولید علم
میزان بودجه رسمی صندوق نسبت به کل بودجه تحقیقاتی کشور ۰/۰۰۲۷ می باشد.
به استناد پایگاه داده WOS، صندوق با حمایت ۲۸/۲ درصدی از مقالات ایرانی، در بین نهادهای حامی پژوهش (FA ^۲) بالاترین حامی پژوهش در کشور می باشد.

بیش از ۲۳۶ مرکز علمی تا سال ۱۳۹۶ تحت پوشش حمایتی صندوق قرار گرفته‌اند

۱-۱۱ نقش صندوق در تولید فناوری

جدول ۱-۱۶ نقش صندوق در تولید فناوری

ردیف	عنوان	سال ۱۳۹۶
۱	ثبت اختراعات انجام شده (تعهد طرح پژوهشی)	۱۵
۲	ثبت اختراعات تعهد شده (تعهد طرح پژوهشی)	۳۳
۳	ساخت نمونه محصول تعهد شده	۹۲
۴	نمونه محصول ساخته شده	۳۴
۵	دانش فنی تعهد شده	۶۹
۶	دانش فنی تولید شده	۴۱
۷	تعداد ثبت اختراع بین المللی مصوب	۵۱
۸	تعداد اختراع پتنت شده (تاکنون)	۷۵
۹	تعداد اختراع فایل شده (در انتظار ثبت بین المللی)	۲۶۳

^۲ -Funding Agencies

۱۲-۱ دیپلماسی علمی و همکاری‌های بین‌المللی

۱۲-۱-۱ همکاری با بنیاد پژوهش‌های بنیادین روسیه (RFBR)

پیرو تفاهم‌نامه منعقدشده در سال ۱۳۹۴ و برنامه اجرایی امضا شده در سال ۱۳۹۵ میان ایران و روسیه، در زمینه‌های علمی، فراخوان پذیرش پروژه‌های تحقیقاتی منتشر شد^۲. این فراخوان شامل عرصه‌های زیر است:

- ریاضیات
 - شیمی
 - علوم مواد
 - علوم اعصاب
 - فیزیک هسته‌ای
 - علوم زمین (با تأکید بر دریای خزر و قطب جنوب)
 - علوم زیستی
 - علوم انسانی و اجتماعی
 - مبانای علوم مهندسی
 - علوم فضایی
 - کامپیوتر، نرم‌افزار و شبکه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات
- در همین راستا مقرر شد در رابطه با تعادل زیستی دریای خزر، پروژه تحقیقاتی مشترک چند جانبه‌ای تعریف شود؛ همچنین متناسب با روابط تاریخی و فرهنگی ایران و روسیه، پروژه‌های تحقیقاتی دیگری نیز در نظر گرفته شود.

جدول ۱-۱۷ همکاری با بنیاد پژوهش‌های بنیادین روسیه (RFBR)

همکاری با بنیاد پژوهش‌های بنیادین روسیه (RFBR)	
۱۳۲	طرح‌های دریایی
۱۸	طرح‌های مصوب
۵۵۰۰۰ دلار	هزینه سالانه مصوبات ذکر شده (سهم ایران)
۱/۳۵۰/۰۰۰ دلار	هزینه سه ساله مصوبات ذکر شده (سهم ایران)
مصوبات فوق ۲ ساله است	

در حال حاضر ۱۸ پروژه مصوب توسط پژوهشگران ایرانی و هم‌تایان روسی آنها هم‌زمان در حال اجراست.

^۲ هزینه‌های تحقیقاتی به صورت مشترک و با میزان مساوی از طرف ایران و روسیه پرداخت می‌شود.

۱-۱۲-۲ همکاری با آکادمی علوم چین (CAS)

همکاری با آکادمی علوم چین، در چارچوب تفاهم نامه «Silk Road Science Fund» شکل گرفت و فراخوان اول آن در سال ۱۳۹۵ در سه زمینه علمی زیر منتشر شد:

- فناوری نانو
- علوم شناختی
- انرژی‌های تجدیدپذیر

شایان ذکر است؛ تفاهم نامه «Silk Road Science Fund» با عنایت به نقش تاریخی جاده ابریشم در روابط اقتصادی دو کشور ایران و چین پیشنهاد شد که مورد پذیرش هر دو طرف قرار گرفت.

تعداد پروژه‌های مصوب و تعهدات مالی صندوق در خصوص فراخوان اول این همکاری به شرح ذیل است:

جدول ۱-۱۸ همکاری با آکادمی علوم چین (CAS)

همکاری با آکادمی علوم چین (CAS)			ردیف
سال ۹۶	سال ۹۵	عناوین	۱
۱۳۸	۲۲	طرح‌های دریافتی	۲
۷	۵	طرح‌های مصوب	۳
۶	۴	کارگاه‌های مصوب	۴
۵	۱	فرصت مطالعاتی مصوب	۵
۵/۵۱۵/۷۵۰/۰۰۰ ریال	۱۶۵/۰۰۰ دلار	هزینه سالانه مصوبات ذکرشده (سهام ایران)	۶
۱۶/۵۴۷/۲۵۰/۰۰۰ ریال	۴۱۵/۰۰۰ دلار	هزینه سه ساله مصوبات ذکرشده (سهام ایران)	۷
مصوبات فوق ۳ ساله است			۸

در حال حاضر پروژه های مصوب توسط پژوهشگران ایرانی و هم‌تایان چینی هم‌زمان در حال اجرا می باشد.

خاطر نشان می گردد در سال ۱۳۹۵ تفاهم نامه جدیدی با آکادمی علوم چین به امضا رسید. در این تفاهم نامه مقرر شد در فراخوان سال ۱۳۹۶ حوزه های همکاری و میزان حمایت مالی به این شرح گسترش یابد:

جدول ۱-۱۹ تغییرات در فراخوان دوم همکاری براساس تفاهم نامه سال ۱۳۹۵

تغییرات در فراخوان دوم همکاری براساس تفاهم نامه سال ۱۳۹۵	
سقف حمایت سالانه به ازای هر پروژه تحقیقاتی	۴۰۰۰۰ دلار
زمینه های علمی مورد حمایت	فناوری نانو، علوم شناختی، انرژی های تجدید پذیر، مواد پیشرفته، هوش مصنوعی، مهندسی پزشکی و علوم آب.
هزینه سالانه مصوبات ذکر شده (سهام ایران)	۲۷۰/۰۰۰ دلار
هزینه سه ساله مصوبات ذکر شده (سهام ایران)	۷۵۰/۰۰۰ دلار
مصوبات فوق ۲ ساله است	
فراخوان سوم صندوق علمی راه ابریشم در از دی ماه سال ۱۳۹۷ اعلام شده است	

۳-۱۲-۱ همکاری با بنیاد پژوهش آلمان (DFG)

در سال ۱۳۹۴، تفاهم نامه ای میان ایران و بنیاد پژوهش آلمان امضا شد. این همکاری به طور رسمی در سال ۱۳۹۵ آغاز شد؛ در این راستا در جزیره کیش، به مدت چهار روز، کارگاه مشترک «بررسی واکنش زیست بوم های ساحلی خلیج فارس نسبت به عوامل استرس زای زیست محیطی» برگزار شد. در این کارگاه پانزده استاد برجسته آلمانی در کنار استادان و پژوهشگران برتر ایرانی، به تبادل تجربه و تدوین پروژه های مشترک پژوهشی پرداختند. هم اکنون همکاری های ناشی از این کارگاه ادامه دارد و پروپوزال های طرح های تحقیقاتی در حال تدوین هستند.

پس از انجام مذاکرات مشترک مقرر شد در سال (۱۳۹۷) با تعیین اولویت های پژوهشی مشترک در دو زمینه فراخوانی جهت دریافت طرح های پژوهشی مشترک اعلام شود.

۴-۱۲-۱ همکاری با مؤسسه بین المللی تحلیل کاربردی سیستم ها (یاسا)

صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور به نمایندگی از ایران به عضویت شورای حکام موسسه بین المللی تحلیل کاربردی سیستم ها در آمد. تاکنون چهار کارگاه در حوزه های آب، ریسک و تاب آوری، انرژی و محیط زیست، به صورت مشترک با تیم های پژوهشی یاسا در ایران برگزار شده و پروژه های مشترک دیگری نیز در مرحله تدوین است. در سال ۱۳۹۶ صندوق عضو کارگروه برنامه ریزی یاسا شد و همچنین تا پایان سال ۱۳۹۶، اعزام ۷ پژوهشگر ایرانی به یاسا در کمیته بین الملل صندوق، جهت انجام فرصت مطالعاتی تصویب و اجرایی شده است.

با عضویت ایران در شورای حکام یاسا، اساتید و پژوهشگران کشور در حال استفاده از همه امکانات این سازمان بین المللی می باشند.

۱-۱۲-۵ همکاری با شورای جهانی پژوهش (GRC)

شورای جهانی پژوهش، سازمانی بین‌المللی متشکل از سران بنیادهای علم دنیاست که کار خود را با اهداف مدونی دنبال می‌کند از جمله: بهبود ارتباط و همکاری میان بنیادهای علم دنیا، ارتقا و ترویج اشتراک اطلاعات با بهترین شیوه‌های همکاری تحقیقاتی، فراهم کردن فضایی برای جلسات منظم سران بنیادهای علم، استفاده از فرصت‌ها و توجه به دغدغه‌های مشترک در حمایت از امر پژوهش و آموزش، ارائه راهکار برای مؤسساتی که قصد ایجاد چشم‌انداز جهانی در زمینه پژوهش دارند و بررسی سازوکارهایی که پژوهش و جامعه پژوهشی را در عرصه جهانی حمایت می‌کنند.

صندوق در سال ۱۳۹۶ در اجلاس منطقه ای این شورا، در کشور سربلانکا شرکت کرد و در این راستا مقرر شده است با هدف ارتباط مستمر با تمام بنیادهای مطرح علم دنیا و ارتباط با شبکه علمی جهانی؛ اجلاس منطقه آسیا و اقیانوسیه GRC در سال ۲۰۱۸ در شهر تهران و به میزبانی صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور و با موضوعات اثر بخشی پژوهشی و دسترسی آزاد برگزار شود.

۱-۱۲-۶ عضویت در شبکه حمایت از استعداد اروپا ETSN

شبکه حمایت از استعداد اروپا (ETSN) شبکه ای است متشکل از مراکز حمایت از استعداد در ۳۸ کشور جهان. این شبکه در سال ۲۰۱۵ و با محوریت اتحادیه اروپا ایجاد شده اما اعضای از کشورهای خارج از این اتحادیه نیز دارد. اهداف اصلی این شبکه به اشتراک گذاری بهترین شیوه های حمایت استعداد و به کار بردن پژوهش های نو در امر حمایت از استعداد می باشد. در سال ۱۳۹۶ صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور با استفاده از تجارب آن شبکه جهت آموزش مربیان مهدهای کودک به عضویت این شبکه درآمد.

۱-۱۲-۷ همکاری با بنیاد ملی علوم طبیعی چین NSFC

در راستای گسترش همکاری های علمی میان کشور ایران و چین، صندوق در سال ۱۳۹۶، تفاهم نامه ای را با بنیاد ملی علوم طبیعی چین با موضوعات حمایت مشترک از طرح های پژوهشی، کارگاه های پژوهشی و تبادل پژوهشگر به امضا رساند. مزایای این همکاری نسبت به همکاری با آکادمی علوم چین؛ عبارتند از:

- بنیاد ملی علوم طبیعی چین امکان حمایت از کلیه اعضای هیات علمی سراسر کشور چین را دارد و حمایت‌های آن صرفاً محدود به پژوهشگران آکادمی علوم چین نمی‌شود.
- صندوق الزامی برای ارائه حمایت ۵۰ درصدی از پروژه های مشترک مصوب را ندارد؛ بدین معنی که متناسب با نیاز پروژه صندوق از پژوهشگر ایرانی حمایت می‌کند.

در حال حاضر صندوق و NSFC در حال آماده سازی مقدمات نخستین فراخوان مشترک می باشند.

۸-۱۲-۱ همکاری با موسسه فرهنگی اکو

موسسه فرهنگی اکو با رویکرد تقویت نزدیکی های فرهنگی، پیوندهای معنوی و روابط دوستانه میان ملت های کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی (ECO) از طریق روش های اجتماعی و فرهنگی به صورت تئوری و عملی. ایران، پاکستان، ترکیه، جمهوری اسلامی افغانستان، جمهوری آذربایجان، جمهوری قزاقستان، جمهوری قرقیزستان، جمهوری تاجیکستان، ترکمنستان و جمهوری ازبکستان اعضای این موسسه بوده و از همین رو این سازمان می تواند به لحاظ علمی و فرهنگی نقش منطقه ای مهمی ایفا کند.

صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور و موسسه فرهنگی اکو در سال ۱۳۹۶ مذاکراتی را جهت برگزاری جشنواره ایده پردازی، نوآوری و اختراعات دانش آموزی کشورهای عضو اکو را آغاز نموده و مقرر شد همکاری در این زمینه به طور رسمی از سال ۱۳۹۷ آغاز شود.

۱۳-۱ توسعه ارتباطات بین المللی در آینده نزدیک

بر اساس مذاکرات انجام شده در سال ۱۳۹۶، صندوق در نظر دارد همکاری هایی را به صورت رسمی در حوزه اولویتهای ملی با بنیادهای کشورهای برزیل، آفریقای جنوبی، سوییس، سریلانکا، عمان، قطر، ژاپن و کشورهای عضو اکو آغاز نماید.

جدول ۱-۲۰ تفاهم نامه های بین المللی منعقد شده در یک چشم انداز کلی

ردیف	کشور	مرکز	سال
۱	چین	آکادمی علوم چین CAS	۱۳۹۴
۲	روسیه	مرکز علوم بنیادین روسیه RFBR	۱۳۹۴
۳	آلمان	بنیاد پژوهش آلمان DFG	۱۳۹۴
۴	اتریش	مؤسسه بین المللی تحلیل کاربردی سیستم ها IIASA	۱۳۹۴
۵	چین	آکادمی علوم چین CAS	۱۳۹۵
۶	روسیه	مرکز علوم بنیادین روسیه RFBR	۱۳۹۵
۷	چین	بنیاد ملی علوم طبیعی چین NSFC	۱۳۹۶

مفاد تمامی تفاهم نامه های جدول ۱-۲۰ عملی و اجرایی شده اند.

فصل دوم:

کمک به تقویت و توسعه زیرساختهای علم، فناوری و نوآوری در کشور

۱-۲ مردمی سازی علم و اجتماعی کردن دانش

در راستای حمایت از ظرفیت‌های پژوهشی بالقوه، با هدف ایجاد زیرساخت‌های قوی‌تر علم و فناوری، ارتقای سطح دانش در جامعه و مردمی سازی دانش و رشد درک علمی مردم^۴، روش‌ها، شیوه‌ها و ابزارهای متفاوت و متناسب در بنیاد به کار گرفته می‌شود؛ همچنین، در تفاهم‌نامه‌های منعقد شده با پژوهشگران، درخواست می‌شود تا نتیجه یافته‌های پژوهشی خود را در یک صفحه، به زبان ساده و قابل فهم برای عامه مردم تهیه و ارائه دهند. همچنین یکی از شروط حمایت از رخدادهای علمی، ترویج نتایج آنها به زبان مردمی است.

با هدف ارتقای دانش جامعه و رشد درک علمی مردم، صندوق‌محورهایی به شرح ذیل در نظر گرفته است:

- مردم و حفاظت از محیط زیست؛
- اقتصاد خانواده؛
- سبک زندگی با تأکید بر کیفیت آن، معنویت، معرفت، تعالی و کمال انسان؛
- مدیریت خانواده با تأکید بر شناخت و هدایت استعداد‌های فرزندان؛
- نقش و اهمیت سرمایه‌های انسانی در رشد و پیشرفت کشور و رفاه اجتماعی؛
- نقش و اهمیت سرمایه‌های اجتماعی در رشد و پیشرفت کشور و رفاه اجتماعی؛

جهت تعیین اولویت‌های تحقیقاتی، بنیاد از دیدگاه‌ها، و نقطه نظرات مردم نیز بهره می‌گیرد.

در سال ۱۳۹۶ صندوق علاوه بر حمایت‌های مختلف در جهت افزایش آگاهی و سرمایه‌های اجتماعی و علمی جامعه، فراخوانی را در راستای محورهای پنجگانه فوق منتشر کرد که ۱۵ پروژه تحقیقاتی در این فراخوان دریافت شد. همچنین در ادامه و در قالب موضوعات فوق صندوق به حمایت از دو دانشجوی دکتری پرداخت تا بتوانند در حوزه‌های تحقیقاتی فوق در کشور آلمان تحصیل کنند. از دیگر فعالیت‌های صندوق در این حوزه، تمرکز ویژه بر روی کودکان در مهد‌های کودک بوده است؛ به همین منظور صندوق در حال تدوین برنامه‌ای جامع برای حمایت از مربیان مهد‌های کودک جهت توانمندسازی کارشناسی آنها می‌باشد. بنیاد پس از مذاکراتی که با سازمان بهزیستی به عمل آورده در حال تدوین تفاهم‌نامه و امضا توسط طرفین است.

• NSF آمریکا هم بخشی از منابع خود را صرف هزینه‌های مهد‌های کودک و پیش دبستانی می‌کند.

^۴-Science Popularization

۲-۲ مدیریت یافته‌های پژوهشی

هدف از این برنامه کمک به توسعه نتایج پژوهش و ایده‌های خلاقانه به همراه حمایت‌های نرم است که می‌تواند به ایجاد کارآفرینی و تبدیل دانش به ثروت منجر شود؛ در بنیادهای علم برخی از کشورها نیز از این اقدام، تحت عنوان «نوآوری» یاد می‌شود.

در سال ۱۳۹۶، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و زیرساختهای این حمایت به صورت شفاف تهیه و تدوین شد، و مقرر شد در نیمه اول سال ۱۳۹۷ و پس از ایجاد سامانه مربوطه این حمایت به صورت عمومی در اختیار پژوهشگران و فناوران قرار گیرد. (این سامانه در اردیبهشت ماه ۹۷ ایجاد شد)

همچنین از دیگر کاربردهای این سامانه ارزیابی سطح آمادگی فناوری (TRL) و سطح آمادگی بازار (MRL) برای پژوهشگران و فناوران می‌باشد.

فصل سوم:

کمک به تحقیقات تحول آفرین

۱-۳ تحقیقات تحول آفرین

تحقیقات تحول آفرین شامل پژوهش‌هایی است میان رشته‌ای و فرارشته‌ای؛ با ریسک بالا، که نتایج آن می‌تواند پارادایم‌های علمی موجود را تغییر دهد. بنیاد به تازه‌گی توجه خود را معطوف این نوع از پژوهش کرده و در ابتدای راه ارائه چنین حمایتی است.

۲-۳ تشکیل اتاق علم^۵

اتاق علم، اتاق رصد علم است. این مجموعه، با تفکر و نظرهای دانشمندان ایران و جهان، علمی را دنبال می‌کند که شکل‌دهنده تمدن‌های نوین و مؤثر در تولید ثروت و قدرت هوشمند است. این اتاق، با هوش تحقیقاتی خود، پژوهش‌هایی را شناسایی و دنبال می‌کند که احتمال کسب جوایز برتر علمی جهان را دارند تا بدنه علمی و پژوهشی کشور بتواند از آن در جهت انجام تحقیقات مؤثر استفاده کند. گفتنی است، افتخار این فعالیت و پژوهش‌ها، نشانه به اهتزاز درآمدن پرچم علم کشور است. در همین راستا و به منظور بررسی آینده علم در دنیا، در صندوق، اتاقی با عنوان «اتاق علم» تشکیل شد تا وضعیت علم و فناوری را در حوزه‌های مختلف جهان رصد کند.

در دنیای پیشرفته و رقابتی امروز، کشورهای پیش‌تاز در علم با استفاده از ابزارهای بسیار پیچیده و دقیق، مسیر دانش و پژوهش‌ها را شناسایی می‌کنند؛ این امر منجر به تغییر بنیادین در درک بشر از جهان هستی و خلقت می‌شود و در معرفی فناوری‌های فوق مدرن برای آینده انسانها اثرگذار است تا بتواند از این راه، جامعه دانشمندان و متخصصان خود را در تشویق و ترغیب به این نوع علوم و زمینه‌های پژوهشی فرامرزی و مرزشکن یاری کند.

علم امروز از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار است و این پیچیدگی‌ها از درهم‌تنیدگی علوم مختلف، ناشی می‌شود. مثال‌های متعددی در این زمینه وجود دارد مانند: درهم‌تنیدگی علوم زیستی با علوم فیزیک، درهم‌تنیدگی علوم کامپیوتر و مخابرات با پدیده شگفت‌انگیز کوانتوم یا درهم‌تنیدگی علوم مغز و علوم شناختی با فناوری‌های پیشرفته پردازش سیگنال. رشته‌های تأثیرگذار امروز از درون تخصص‌های میان‌رشته‌ای شکل می‌گیرند و از این منظر رصد علوم و دانش تمدن‌ساز که ثروت و قدرت را نیز با خود به ارمغان می‌آورد، بسیار پیچیده و دشوار شده است. ایران عزیزمان نیز از این امر مستثنا نیست؛ لذا صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور با کمک تیم متخصص خود، برای جهت‌دادن محققان نخبه کشور به سمت زمینه‌های متفاوت و مرزشکن علوم، تصمیم به برپایی «اتاق علم» کرده است.

مأموریت تعریف‌شده برای اتاق علم، شناسایی آن دسته از علمی است که آینده بشر را از هر جهت تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. در این رهگذر با استفاده از استادان برجسته کشور و توسعه و کاربرد ابزارهای پیشرفته و نیز با محوریت مسیر دانش و پژوهش‌های بنیادین، کمک شایانی به محققان نخبه و جوان کشور خواهد کرد.

همانطور که ذکر شد، از مهم‌ترین رسالت‌های اتاق علم، شناسایی آن دسته از دانش و پژوهش‌هایی است که آینده بشر عمیقاً به آن وابسته است؛ برای شناسایی این دسته از علوم تاکنون سه مؤلفه در نظر گرفته‌اند:

^۵-Science Chamber

۱- علمی که داخل مرزهای کنونی دانش قرار نگرفته باشد و در فرامرز علم امروز یافت شود.

۲- تسلط و احاطه به این علم، به تولید ثروت، قدرت و تمدنی هوشمند منجر شود.

۳- این دسته از دانش‌ها، بهترین جوایز علمی جهان یا بالاترین شاخص‌های تأثیرگذاری را با خود به ارمغان آورند.

راه‌های پیشنهادی اتاق علم برای دستیابی به شانس «مرزشکنی علمی»^۶ عبارت‌اند از: شناخت الگوهای دستیابی پیشینیان به دستاوردهای مرزشکنانه، دنبال کردن روندهای پژوهشی^۷، شناخت ماهیت انقلاب‌های علمی و تحقیق‌های مرزشکن، شناخت افراد مؤثر در جامعه علمی جهانی در جهت اجتماعی‌تر شدن تولید علم، تعیین اولویت‌های پژوهشی براساس روندهای روبه رشد، قراردادن این اولویت‌ها در دسترس سازمان‌های پژوهشی، نهادهای حمایت مالی و سیاست‌گذاران علم و فناوری از طریق خیرنامه‌های منظم، همچنین تحقیقاتی که با اکتساب شاخص‌های تأثیر زیاد منجر به کسب موفقیت‌های علمی در سطح بین‌المللی شود.

پس از تعیین اولویت‌ها، ایجاد «سیستم مدیریت اطلاعات پژوهشی» در سطح ملی، می‌تواند باعث هماهنگی‌های میان‌بخشی در زمینه پرداختن به اولویت‌ها شود. این امر موجب می‌شود، برابری فعالیت‌های پژوهشی، هم در سطح سازمانی و هم در سطح ملی، به سمت مشارکت بیشتر ایران پیش‌رود تا موجب درهم‌شکستن مرزهای دانش و ارتقای موقعیت ایران در شاخص‌های بین‌المللی و کسب جوایز بیشتر توسط دانشمندان و مؤسسات علمی پژوهشی ایرانی شود. مجموعه این فرایندها را «هوش پژوهشی»^۸ می‌نامند. هر چند عمده تلاش‌ها برای شناسایی روندهای رو به رشد خواهد بود اما اقتدار علمی و هیبت و مهابت علمی یک کشور زمانی قابل ادعاست که در قدم اول، خارج از روندهای پیشرو و گسترش‌دهنده حرکت ننماید و در گام بعدی بتواند در بخش‌هایی از علم، زمینه‌های توسعه و پیشرفت را معرفی و ایجاد نماید. نمونه‌هایی از این دست، در دانشمندان معاصر ایرانی همچون «پروفسور لطف‌علی لطفی‌زاده» مشاهده می‌شود که باعث شده‌است وی تا به امروز از نظر ارجاعات علمی، دارای رتبه سوم جهانی و در سنجش علم به روش G-index دارای رتبه اول جهانی باشد.^{۱۰}

6-Scientific Breakthrough

7-Trend tracking

8-Indicator

9-Research intelligence

10-<https://aminer.org/ranks/experts>

۳-۳ دیگر فعالیت‌های حمایتی صندوق

۱-۳-۳ حمایت از انجمن‌های علمی

انجمن‌های علمی دانشجویان، جزء مخاطبین صندوق هستند. انجمن‌هایی که در زمینه آموزش کارآفرینی، خلاقیت و ایده‌پردازی فعالیت می‌کنند از حمایت صندوق برخوردار می‌شوند. انجمن علمی پژوهشگران، در برگزاری همایش‌ها، داوری و نظارت طرح‌های پژوهشی، عضویت در کارگروه‌ها و انجام پروژه‌های تحقیقاتی سفارشی می‌توانند از مخاطبین صندوق باشند.

۲-۳-۳ حمایت از مجلات علمی معتبر داخلی

صندوق برای افزایش کیفیت و ارتقای جایگاه نشریات علمی داخلی، در چارچوب ضوابط و آیین‌نامه‌ها از آن‌ها حمایت می‌کند.

۳-۳-۳ حمایت از آموزش و پرورش

صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور در سال ۱۳۹۵ تفاهم‌نامه‌ای را با آموزش و پرورش امضا کرده‌است. بر پایه این تفاهم‌نامه، در چهار موضوع زیر از پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی حمایت می‌کند:

— برگزاری کارگاه‌های آموزشی روش تحقیق برای دانش‌آموزان

— حمایت از مطالعات جمعی دانش‌آموزان

— آموزش خلاقیت و نوآوری دانش‌آموزان

— حمایت از ثبت داخلی اختراعات دانش‌آموزی

در راستای اجرایی شدن این تفاهم‌نامه، در سال ۱۳۹۶ آموزش ۱۵۰۰ معلم مشغول در پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی در قالب "طرح ملی دوره آموزشی خلاقیت و ایده‌پردازی" و در سراسر کشور آغاز شد. لازم به توضیح است تا پایان سال ۱۳۹۶؛ آموزش مربیان استانهای قزوین، لرستان، البرز، کردستان، کرمانشاه، هرمزگان و برخی از شهرستانهای استان تهران به اتمام رسیده است.

۴-۳-۳ حمایت از «خانه‌های ریاضیات کشور» طی تفاهم‌نامه منعقد شده؛

۵-۳-۳ ایجاد «بازار مجازی پژوهش» برای ارائه و عرضه دست‌آوردهای تحقیقاتی و فناورانه به متقاضیان؛

۶-۳-۳ طراحی «کتابخانه دیجیتال» برای عرضه نتایج پژوهش‌های انجام‌شده صندوق یا هدف تسهیل استفاده پژوهشگران،

محققان و فناوران؛

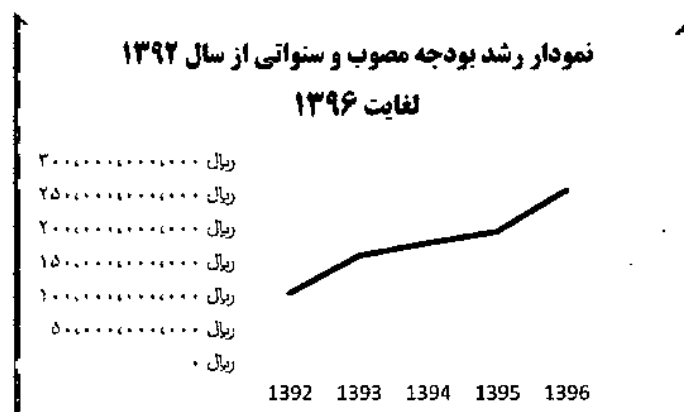
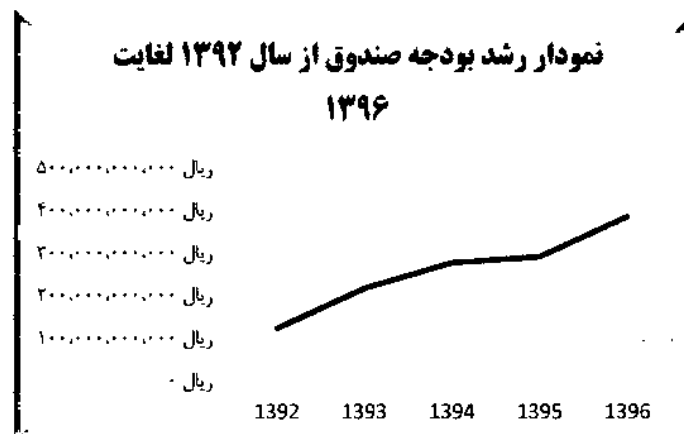
فصل چهارم

گزارش گردش مالی صندوق در سال ۱۳۹۶

جدول ۴-۱ گزارش گردش مالی در سال ۱۳۹۶

سال	مصوب تملک و جاری (ریال)	تخصیص اعتبار هزینه ای (ریال)	اعتبار تملک (ریال)	تخصیص سنواتی (ریال)	کمک های دریافتی (ریال)	جمع (ریال)	دانش بنیان و طرح کلان (ریال)
۱۳۹۲	۱۰۳,۴۳۷,۰۰۰,۰۰۰	۹۱,۰۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۹۶,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۹۱,۶۰۲,۳۵۵	۱۸,۷۲۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۲۴,۲۵۶,۶۰۲,۳۵۵	۳۷۸,۴۲۵,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۹۳	۱۴۴,۳۸۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۲۹,۳۹۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۵۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۶,۳۳۳,۳۹۵,۵۰۳	۵۷,۱۲۳,۰۰۰,۰۰۰	۲۱۷,۸۴۳,۳۹۵,۵۰۳	۱,۰۷۶,۱۵۰,۲۴۰,۰۰۰
۱۳۹۴	۱۶۵,۷۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۳۸,۴۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۶۵۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۳,۷۷۹,۵۴۳,۵۰۳	۹۸,۸۸۳,۰۰۰,۰۰۰	۲۷۸,۳۷۸,۵۴۳,۵۰۳	۵۱۹,۱۴۵,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۹۵	۱۷۴,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۴,۴۵۳,۶۳۵,۸۲۴	۳,۸۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۸۵۳,۴۱۸,۰۵۹	۹۴,۹۳۶,۳۵۹,۰۰۰	۲۹۱,۴۸۹,۷۷۷,۰۵۹	۳۵۷,۳۰۸,۳۲۶,۰۰۰
۱۳۹۶	۲۱۸,۸۲۹,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۷۷۴,۰۰۰,۰۰۰	۳۹,۱۸۲,۰۴۸,۴۳۷	۱۲۸,۲۹۴,۴۴۴,۰۰۰	۳۸۶,۳۰۵,۴۹۲,۴۳۷	۶۶,۷۲۰,۵۶۰,۰۰۰
۱۳۹۷	۳۰۹,۷۴۰,۰۰۰,۰۰۰	-	-	۴۰,۷۶۶,۰۰۰,۰۰۰	-	-	-

«بار مالی پروژه های مصوب شده در سال ۱۳۹۶ برابر با ۵۲۷/۲۳۱/۱۷۰/۰۰۰ ریال می باشد»

- نسبت هزینه های جاری صندوق به گردش مالی ۲/۷ درصد است.
- قسمتی از منابع ابلاغی به صندوق به نیابت و براساس سیاست ها و برنامه های معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به شرکت های دانش بنیان و طرح های کلان ملی اختصاص می یابد.